

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЕМЕЙНИ ПОМОЩИ ЗА ДЕЦА

(Обн., ДВ, бр. 32 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 120 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 69 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 21, 30, 33, 68 и 95 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 71 и 110 от 2008 г., бр. 23 от 2009 г., бр. 15 и 24 от 2010 г., бр. 99 от 2011 г., бр. 54 и 103 от 2012 г., бр. 15 и 109 от 2013 г., бр. 57, 79 и 96 от 2015 г., бр. 98 от 2016 г. и бр. 99 от 2017 г.)

§ 1. В чл. 2 се правят следните допълнения:

1. В ал. 3 се създава т. 4:

„4. месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител.“

2. В ал. 4 след думите „т. 3“ се добавя „и 4“.

§ 2. В чл. 4 след думите „ал. 3, т. 1“ се добавя „и 4“.

§ 3. В чл. 7 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 2 думите „задължителна предучилищна подготовка“ се заменят със „задължително предучилищно образование“.

2. Алинея 12 се изменя така:

„(12) В случаите по ал. 11, т. 2 месечна помощ може да бъде отпусната отново не по-рано от една година от датата на прекратяването, а в случаите, когато спирането за третия и шестия месец е за месеца, в който изтича срокът, за който е отпусната помощта, тя може да бъде отпусната отново не по-рано от една година от месеца, следващ месеца на спирането.“

§ 4. Създава се чл. 8е:

„Чл. 8е. (1) Месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител се предоставят на другия родител или на настойника/попечителя, който отглежда детето и живее постоянно в страната, при условие че детето:

1. не получава наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване;

2. не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. редовно посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

4. до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;

5. има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние;

6. живее постоянно в страната.

(2) Месечната помощ по ал. 1 се отпуска на другия родител или настойника/попечителя, в случай че средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на дохода по чл. 4.

(3) Когато помощта се отпуска на настойника/попечителя на детето, при преценка на наличието на условието по ал. 2, се вземат предвид доходите на семейството на настойника/попечителя и на детето, за което се иска помощта.

(4) Месечната помощ по ал. 1 се предоставя до навършване на 18-годишна възраст от детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.

(5) При условията на ал. 1, т. 1, 2 и 6 месечна помощ се предоставя и за дете, което е завършило средното си образование преди навършване на 18-годишна възраст.

(6) При условията на ал. 1, т. 1, 3, 4, 5 и 6 месечна помощ се предоставя на семействата на роднини и/или близки, при които е настанено дете по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, в случай че:

1. семейството не получава месечна помощ с цел отглеждане на детето в семейства на роднини или близки съгласно Закона за закрила на детето;

2. средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на дохода по чл. 4.

(7) В случаите по ал. 6 другият родител или настойникът/попечителят нямат право на месечната помощ по ал. 1.

(8) Размерът на месечната помощ по ал. 1 се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България, като не може да е по-малък от предходната година.

(9) Месечната помощ по ал. 1 се прекратява преди изтичането на срока, за който е отпусната, при отпадане и/или установено неспазване на условията за отпускането ѝ, както и:

1. при осиновяване на детето;

2. при настаняване на детето извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. при промяна на настойника/попечителя на детето;

4. когато детето, за което се получава помощта, стане родител.

(10) В случаите по ал. 9, т. 4 се прилага чл. 7, ал. 13.

§ 5. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „майката (осиновителя/осиновителката)“ се поставя запетая и се добавя „родителя, настойника или попечителя“.

2. В ал. 2 думите „ал. 1“ се заменят с „чл. 2, ал. 3, т. 1-3“.

3. В ал. 3 след думата „помощите“ се добавя „по чл. 2, ал. 3, т. 1-3“.

4. В ал. 4 след думата „помощи“ се добавя „по чл. 2, ал. 3, т. 1-3“.

§ 6. В чл. 10 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите „8 и 8д“ се заменят с „8, 8д и 8е“.

2. В ал. 3 думите „чл. 7 и 8“ се заменят с „чл. 7, 8 и 8е“.

§ 7. В чл. 12, ал. 1 се създава т. 11:

„11. за месечните помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител – след навършване на 18-годишна възраст от детето, а ако учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.“

§ 8. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 след числото „3“ се добавя „и чл. 8е, ал. 1, т. 3 и 4“.

2. В ал. 5 думите „8 и 8д“ се заменят с „8, 8д и 8е“.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 9. Месечната помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца не може да се получава заедно с персонална пенсия на дете по чл. 92 от Кодекса за социално осигуряване.

§ 10. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59, 68, 76, 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г., бр. 62, 95, 98 и 105 от 2016 г., бр. 62, 92, 99 и 103 от 2017 г.,

бр. 7 и 15 от 2018 г.; попр., бр. 16 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 17, 30, 46 и 53 от 2018 г.) в Преходните и заключителните разпоредби се създава § 6в:

„§ 6в. (1) Отпуснатите до 31 декември 2018 г. персонални пенсии на деца без право на наследствена пенсия от починал родител по чл. 92 продължават да се изплащат в размерите, определени към тази дата по досегашния ред.

(2) Персоналната пенсия на дете, за което е отпусната месечна помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, се прекратява на основание чл. 96, ал. 1, т. 4 от Кодекса за социално осигуряване от първо число на месеца, в който е отпусната помощта, въз основа на информация, предоставена на Националния осигурителен институт по служебен път от Агенцията за социално подпомагане в 3-дневен срок от отпускане на помощта.“

§ 11. В срок два месеца от обнародването на закона в „Държавен вестник“ Министерският съвет да приеме изменения в Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на Министерския съвет от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 21 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 43, 61 и 81 от 2000 г., бр. 36 от 2001 г., бр. 19 от 2002 г.; попр., бр. 21 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 74 от 2002 г.; Решение № 7581 на Върховния административен съд от 2002 г. - бр. 76 от 2002 г., Решение № 11701 на Върховния административен съд от 2002 г. - бр. 119 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 19 от 2003 г., бр. 25 и 68 от 2004 г., бр. 24 от 2005 г., бр. 48 от 2006 г., бр. 15 от 2007 г., бр. 17 от 2008 г., бр. 1, 16, 79, 84 и 87 от 2009 г., бр. 2 от 2010 г., бр. 13 от 2011 г., бр. 16 и 80 от 2012 г., бр. 33 и 62 от 2013 г., бр. 23 от 2014 г., бр. 19 и 40 от 2015 г., бр. 17 и 54 от 2016 г., бр. 29 и 41 от 2017 г. и бр. 21 и 49 от 2018 г.).

§ 12. Законът влиза в сила от 1 януари 2019 г. с изключение на § 3 и 11, които влизат в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на 2018 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца

Чрез промените в Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД) се въвежда нов вид месечна помощ за деца с един или двама починали родители. Законопроектът отговаря на потребността за специална защита и подкрепа на децата, които не се отглеждат от двамата си родители поради смърт в семейството.

Българското законодателство чрез Кодекса за социално осигуряване (КСО) вече е гарантирало правото на тези деца на наследствена пенсия. В КСО и подзаконовата уредба е уредена и възможността децата да получават персонална пенсия при определени условия, в случаите, в които нямат право на наследствена пенсия от починал родител. Имайки предвид разликите в същността на наследствените пенсии и персоналните пенсии, като само наследствената е обвързана с принципите на социалното осигуряване, чрез промените в ЗСПД предлагаме трайна и основана на обективни критерии уредба на финансовата помощ от страна на държавата за децата, които са останали без един или без двамата си родители и не получават наследствена пенсия.

По данни на Националния осигурителен институт към 31 декември 2017 г. 22 099 деца до 20-годишна възраст получават наследствени пенсии, а 2693 деца до 20-годишна възраст получават персонални пенсии. По данни от Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението към 23 февруари 2018 г. общият брой на децата до 20-годишна възраст с един жив родител е 29 992, а 664 са с двама починали родители.

Новата месечна помощ е насочена само към децата, които нямат право на наследствена пенсия, тъй като те не могат да получават такава само поради липсата на съответния изискуем осигурителен стаж на починалия родител. Помощта цели гарантиране на достъп до финансова помощ при равни условия за всички деца без право на наследствена пенсия. Като вид семейна помощ новата месечна помощ ще отговаря на условията и принципите, на които се основава семейното подпомагане, както по отношение на условията за достъп, така и по отношение на определянето на размера ѝ. Месечната семейна помощ за деца без право на наследствена пенсия от починал родител ще се предоставя на другия родител или на

настойника/попечителя, който отглежда детето. Те, както и детето следва да живеят постоянно в страната. Освен това, детето следва:

- да не получава наследствена пенсия от починал родител;
- да не е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето;
- редовно да посещава подготвителните групи в детските градини или подготвителните групи в училищата за задължително предучилищно образование на децата, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;
- до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, редовно да посещава училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;
- да има направени всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното му състояние.

Месечната помощ ще се предоставя до навършване на 18-годишна възраст, а ако детето учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. Когато детето е завършило средното си образование преди навършване на 18-годишна възраст, помощта ще продължи да се предоставя до навършването ѝ.

Месечната помощ ще се отпуска на другия родител или на настойника/попечителя, който отглежда детето, в случай че средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на дохода, определян ежегодно в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, като не може да е по-малък от предходната година. Имайки предвид, че досега достъпът до персонални пенсии беше ограничен до размера на гарантирания минимален доход, който беше 65 лв., а от 2018 г. е 75 лв., с въвеждането на новата месечна помощ ще се подкрепят повече семейства, като се очаква увеличение на броя на подкрепените деца в сравнение с броя на подпомаганите чрез персонална пенсия по чл. 92 от КСО. Въз основа на горепосочените данни прогнозният брой на децата, които ще бъдат подкрепени чрез новата месечна помощ, е около 5600.

Регламентира се и възможност за получаване на новата помощ от семействата на роднини и/или близки, при които е настанено дете по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. В тези случаи другият родител или настойникът/попечителят нямат право на месечната помощ, тъй като не полагат грижите за детето. Семействата на роднини и/или близки могат да получават помощта, ако не получават месечна помощ с цел отглеждане на детето в семейства на роднини или близки съгласно Закона за закрила на детето. За тези семейства също е предвиден доходен тест за достъп до новата помощ.

Помощта ще се отпуска за 12 месеца. Предвижда се помощта да се прекратява преди изтичане на срока, за който е отпусната, при отпадане и/или установено неспазване на условията за отпускането ѝ, както и при осиновяване на детето, при настаняване на детето извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, при промяна на настойника/попечителя на детето и когато детето, за което се получава помощта, стане родител.

Размерът на месечната помощ ще се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България, като не може да е по-малък от предходната година. Помощта ще се предоставя само в пари. Новата месечна помощ ще може да се получава заедно и с останалите видове помощи по ЗСПД, но няма да може да се получава заедно с персонална пенсия на дете по чл. 92 от Кодекса за социално осигуряване. След приемането на законопроекта ще се направят необходимите промени и в Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, като се предвижда разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 1 от наредбата да бъде отменена считано от 1 януари 2019 г. Промените в наредбата следва да бъдат приети от Министерския съвет в срок от два месеца след обнародването на закона в „Държавен вестник“. Отпуснатите до 31 декември 2018 г. персонални пенсии на деца без право на наследствена пенсия от починал родител ще продължат да се изплащат в размерите, определени към тази дата по досегашния ред. Персоналната пенсия на дете, за което е отпусната новата месечна помощ по Закона за семейни помощи за деца, ще се прекратява от първо число на месеца, в който е отпусната помощта, въз основа на информация, която Агенцията за социално подпомагане ще предоставя на Националния осигурителен институт по служебен път в 3-дневен срок от отпускане на помощта.

Със законопроекта се прави и изменение в чл. 7, ал. 12 от ЗСПД. Промяната цели по-прецизно прилагане на правилата относно редовното посещение на училище.

Предлага се промените, свързани с новата месечна семейна помощ за деца без право на наследствена пенсия от починал родител, да влезнат в сила от 1 януари 2019 г. с цел необходимите допълнителни финансови средства да бъдат осигурени в закона за държавния бюджет за 2019 г.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

ЧАСТИЧНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО* (формуляр) <i>(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)</i>	
Институция: Министерство на труда и социалната политика	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.06.2018 г. – 31.12.2018 г.	Дата: 01.08.2018 г. (за включване в законодателната програма на МС) Дата: 12.07.2018 г. (на изготвяне на оценката) Дата: 12.07.2018 г. (на отразяване на препоръките от становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на МС)
Контакт за въпроси: Миляна Павлова mpavlova@mlsp.government.bg	Телефон: 02/8119 532
<p>1. Дефиниране на проблема:</p> <p>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</p> <p>Основният проблем, налагащ предлаганата законодателна промяна е, че не малка част от децата с починали родители не получават финансова подкрепа. По данни от Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението към 23.02.2018 г. общият брой на децата до 20-годишна възраст с един жив родител е 29 992, а 664 са децата с двама починали родители. По данни на Националния осигурителен институт към 31.12.2017 г. 22 099 деца до 20-годишна възраст получават наследствени пенсии. Съгласно Кодекса за социално осигуряване (КСО) едно от условията за получаване на наследствена пенсия е наличие на съответния осигурителен стаж на починалото лице.</p> <p>Децата, чиито починали родители не са придобили необходимия осигурителен стаж, нямат право на наследствена пенсия. За тях КСО и подзаконовата уредба предвиждат възможност за отпускане на персонална пенсия, но има сериозно ограничително условие – годишният доход на член от семейството на лицата да е по-малък от сбора на гарантирания минимален доход, установен за страната през последните 12 месеца преди искането на пенсия. Размерът на гарантирания минимален доход до края на 2017 г. беше 65 лв., а от 2018 г. е 75 лв. Това е сериозно ограничение, като по данни на Националния осигурителен институт към 31.12.2017 г. само 2 693 деца до 20-годишна възраст получават персонални пенсии.</p> <p>Характерът на персоналната пенсия не може да бъде отъждествен с пенсиите, които са обвързани с осигурителен стаж. По своята същност това е финансова помощ, която съответства на помощите, които се предоставят по Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД). Поради това уредбата на нов вид месечна помощ за деца без право на наследствена пенсия от починал родител попада в обхвата на Закона за семейни помощи за деца.</p>	

Промените в ЗСПД ще гарантират трайна и основана на обективни критерии уредба на финансовата помощ от страна на държавата за децата, които са останали без един или без двамата си родители и не получават наследствена пенсия. Новата месечна помощ ще се отпуска на другия родител или на настойника/попечителя, които отглеждат детето в случай че средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на дохода, определян ежегодно в закона за държавния бюджет на Република България за съответната година, като не може да бъде по-малък от предходната година. Предвидена е възможност помощта да се предоставя и на семействата на роднини и/или близки, при които е настанено дете по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. В тези случаи другият родител или настойникът/попечителят нямат право на месечната помощ, тъй като не полагат грижите за детето. Семействата на роднини и/или близки могат да получават помощта, ако не получават месечна помощ с цел отглеждане на детето в семейства на роднини или близки съгласно Закона за закрила на детето. За тези семейства също е предвиден доходен тест за достъп до новата помощ. Помощите ще се предоставят до навършване на 18-годишна възраст, а ако детето учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. Ако детето е завършило средното си образование преди навършване на 18-годишна възраст, помощта ще продължи да се предоставя до навършването ѝ.

Като вид семейна помощ, новата месечна помощ ще отговаря и на условията и принципите, на които се основава семейното подпомагане, както по отношение на условията за достъп, така и по отношение на определянето на размера ѝ.

Друг проблем, който съществува в закона е липсата на ясна регламентация по отношение на отчитането при определени случаи на сроковете за прилагане на санкцията по чл. 7, ал. 12 от ЗСПД.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Прилагането на съществуващото законодателство води до подпомагане с персонална пенсия на много ограничен кръг деца с починали родители. Към момента в ЗСПД няма регламентация на специална помощ за деца без право на наследствена пенсия от починал родител. Няма и специален режим за децата, които нямат право както на наследствена, така и на персонална пенсия. Въвеждането на нов вид месечни семейни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител ще гарантира достъп до финансова помощ при равни условия за всички деца без право на наследствена пенсия.

След приемането на законопроекта ще се направят необходимите промени и в Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, като разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 1 от наредбата ще бъде отменена, считано от 1 януари 2019 г. Промените в наредбата следва да бъдат приети от Министерски съвет в срок от два месеца след обнародването на закона.

По отношение на новата месечна помощ не е възможно проблемите да бъдат разрешени в рамките на съществуващото законодателство, тъй като пенсиите и семейните помощи имат различен характер и това налага нормативна промяна.

Чрез законопроекта се прави изменение и в чл. 7, ал. 12 от ЗСПД, чиято цел е по-прецизно прилагане на правилата относно редовното посещение на училище. Без промяна в чл. 7, ал. 12 от ЗСПД няма да има яснота в определени случаи по отношение на отчитането на сроковете за прилагане на санкцията за нередовно посещение на училище.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на въздействие.

2. Цели:

1. Гарантиране на достъп при равни условия до финансова подкрепа за децата без право на наследствена пенсия от починал родител;
2. Осигуряване на специална защита и подкрепа на децата, които не се отглеждат от двамата си родители поради смърт в семейството;
3. Гарантиране на еднакво прилагане на правилата относно редовното посещение на училище при получаване на месечна помощ по чл. 7 от ЗСПД.

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

- ✓ Деца с починали родители, които нямат право на наследствена пенсия и лицата, които полагат грижа за тях (другия родител, настойник/попечител, семейства на роднини и/или близки, които не получават месечна помощ по ЗЗД);
- ✓ Семейства, получаващи месечна помощ по чл. 7 от ЗСПД;
- ✓ Агенция за социално подпомагане и териториалните ѝ структури.

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

4. Варианти на действие:

Във връзка с необходимостта от приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца са идентифицирани следните варианти на действие:

Вариант на действие № 1 - "Без промяна":

При вариант на действие № 1 по-голямата част от децата без право на наследствена или персонална пенсия ще продължат да не бъдат финансово подпомагани поради това, че нямат право на наследствена пенсия или семейството е с по-високи доходи от гарантирания минимален доход за страната. Този проблем не е възможно да бъде разрешен без нормативна промяна, тъй като както условията за получаване на помощи, така и условията за получаване на пенсии се уреждат нормативно. Без промяна на съществуващото законодателство не е възможно да се осигури подкрепа за децата, които нямат право нито на наследствена пенсия, нито на персонална пенсия.

Вариант на действие № 2 - "Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца":

При вариант на действие № 2 ще се осигури финансова подкрепа за децата без право на наследствена пенсия при равни условия. Ще бъде регламентиран нов вид месечна семейна помощ за деца без право на наследствена пенсия от починал родител. Новата месечна помощ ще се предоставя на другия родител или на настойника/попечителя, които отглеждат детето. Ще има възможност за получаване на новата помощ от семействата на роднини и/или близки, при които е настанено дете по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето в случаите, когато семейството не получава месечна помощ с цел отглеждане на детето в семейства на роднини или близки съгласно Закона за закрила на детето. В тези случаи другият родител или настойникът/попечителят няма да имат право на месечната помощ, тъй като не полагат грижите за детето. Месечната помощ ще се предоставя до навършване на 18-годишна възраст, а ако детето учи – до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. Ако детето е завършило средното си образование преди навършване на 18-годишна възраст, помощта ще продължи да се предоставя до навършването ѝ. Помощта ще се отпуска за 12 месеца. Ще се прилага доходен тест, а размерът на помощта ще се определя ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България, като не може да бъде по-малък от предходната година.

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие“.

5. Негативни въздействия:

Вариант на действие 1 - "Без промяна"

При този вариант няма да се осигури специална защита при равни условия за децата без право на наследствена пенсия от починал родител. Децата с най-ниски доходи ще имат право на персонална пенсия, но останалите ще продължат да бъдат лишени от подкрепа.

Вариант на действие 2 - "Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца"

При този вариант няма негативни въздействия, тъй като при равни условия ще се осигури достъп до финансова помощ от страна на държавата за деца без право на наследствена пенсия от починал родител.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

6. Положителни въздействия:

Вариант на действие 1 - "Без промяна"

При този вариант на действие няма положителни въздействия, тъй като няма да има промяна и осигуряване на специална защита на децата без право на наследствена пенсия от починал родител. Голяма част от децата с починали родители ще продължават да нямат право както на наследствена, така и на персонална пенсия.

Вариант на действие 2 - "Приемане на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца"

С приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца ще се гарантира основана на обективни критерии уредба на

финансовата помощ от страна на държавата за децата без право на наследствена пенсия от починал родител, независимо от доходите на семейството.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

7. Потенциални рискове:

Не са идентифицирани потенциални рискове при реализиране на вариант 2.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не.

9. Създават ли се нови регистри?

Не.

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те.....

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

12. Обществени консултации:

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца ще бъде публикуван на портала за обществени консултации на Министерския съвет и на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика, като срокът за получаване на предложения и становища ще бъде 30 дни.

Справката за отразените становища ще бъде публикувана на портала за обществени консултации на Министерския съвет и на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца ще се съгласува в съответствие с чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Елена Кременлиева – директор на дирекция „Социално включване“

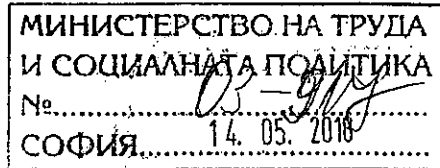
Подпис:

Дата:

11. 07. 2020

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№ 04.10-99
14.05. 2018 г.

ДО
Г-Н АНГЕЛ ПЕТРОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА
ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

На Ваш изх. № 03-868/04.05.2018 г.

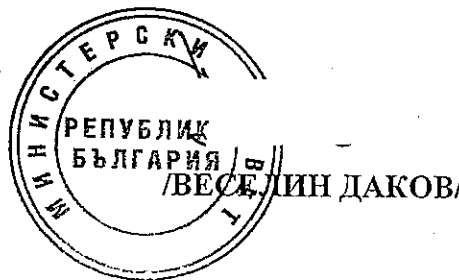
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПЕТРОВ,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуването на предварителната частична оценка на въздействието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30г от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ

на дирекция „Модернизация на администрацията“

На основание чл. 30б, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация дирекция „Модернизация на администрацията“ съгласува постъпилата с Ваш № 03-868 от 4 май 2018 г. частична предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца със следните препоръки относно раздел 4 „Варианти на действие“:

Предлагаме представянето на Вариант № 1 да се допълни с кратък анализ на възможностите за решаване на проблема без нормативна намеса, а представянето на Вариант № 2 да се допълни с информацията относно конкретните предложения за промени в закона.

Напомняме, че при съгласуването по чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация представянето на проекта на акт не следва да бъде заедно с извършената предварителна оценка на въздействието. Спазването на последователността и логиката на процедурата е необходимо, за да се гарантира прозрачността на нормотворческия процес, както и че решението да се предложат съответните нормативни промени е взето на база цялата налична информация, събрана и анализирана в съответствие с изискванията на закона.

Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

На основание чл. 306, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“**

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

04-12-54

Изх. №
/моля цитирайте при отговор/ -06- 2018

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
№.....
СОФИЯ.....12.06.2018.....

ДО
Г-Н АНГЕЛ ПЕТРОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЛАВЕН СЕКРЕТАР,

В отговор на писмо, Ваш рег. № 9101-39/31.05.2018 г., приложено Ви изпращаме справка за съответствие на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца, изготвена съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове.

Приложение: съгласно текста.

ПРОФ. НИКОЛА ПРОДАНОВ
ЗАМЕСТИК-МИНИСТЪР
НА ПРАВОСЪДИЕТО

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-12-54

12 -06- 2018

/моля цитирайте при отговор/

СПРАВКА

ОТНОСНО: *Съответствието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС) и с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) съгласно чл.28, ал.3 от ЗНА*

В отговор на Писмо с рег. № 9101-39/31.05.2018 г. на главен секретар на Министерство на труда и социалната политика, във връзка с проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, въвеждащ изискване за изготвяне на справка за съответствие на законопроектите с КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ посоча следното:

Пред Европейски съд по правата на човека има висящи обединени жалби *Йочева и Ганева срещу България (№18592/15 г. и №43863/15 г.)*. В основата на жалбата *Йочева срещу България (№18592/15 г.)* е отказът на националните власти да отпуснат на децата на жалбоподателката месечна помощ за дете до завършване на средно образование, тъй като произходът им по отношение на бащата е неизвестен. Директорът на дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село е отказал отпускането на такава помощ като един от мотивите е бил, че не са налице изискванията на чл.7, ал.9 от ЗСПД. По съдебен ред актът е потвърден като законосъобразен.

По жалбата *Ганева срещу България (№43863/15 г.)*, жалбоподателката подава жалба до Комисията за защита от дискриминация (КЗД) с мотива, че легалната дефиниция на „дете с един жив родител“, съдържаща се в разпоредбата на § 1, т.9 от ДР на ЗСПД създава дискриминация по отношение на децата с неизвестен баща, тъй като ги разграничава от тези с един жив родител. КЗД установява пряка дискриминация по

признак „лично положение“, „произход“ и „семеино положение“. Решението на КЗД е обжалвано и отменено от Административен съд – София град.

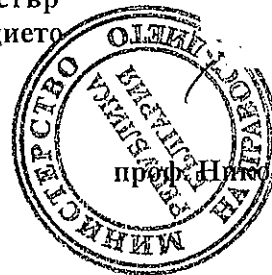
ЕСПЧ е приел за разглеждане оплаквания основани на чл.14 (забрана на дискриминацията) във връзка с чл.8 (право на зачитане на личния и семеен живот) и чл.1 Протокол 1 (защита на собствеността) от КЗПЧОС, като по-специално е изискано от държавата-ответник да изследва въпроса дали жалбоподателките са били предмет на различно отношение поради отказа, от страна на властите да отпуснат помощ на децата им, тъй като последните нямат установен произход.

Посочваме, че към момента е приключила процедура по размяна на становища между страните, в рамките на съдебната процедура пред ЕСПЧ, като все още няма постановено решение по така изложения казус.

За целите на отпускане на месечна помощ за дете до завършване на средно образование по реда на ЗСПД явно има значение правния статус на детето, а именно дали то е с неизвестен родител или с един жив родител.

Предвид изложеното и в зависимост от изхода на висящото пред ЕСПЧ производство е възможно в последващ момент да възникне въпрос, с оглед съвместимостта на предложените изменения и допълнения с разпоредбите на КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

Заместник-министър
на правосъдието

проф. Николай Проданов

СПРАВКА

за отразяване на становищата, получени след общественото обсъждане
на Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на Проект на Закон за изменение и допълнение на
Закона за семейни помощи за деца

Участник в общественото обсъждане	Предложение/Мнение	Приема/не приема предложението	Мотиви
<p>1</p> <p>Агенция за социално подпомагане</p>	<p>2</p> <p>1. В § 2, към ал. 8 да се добави нова т. 5 с текст „след спиране на помощта за три поредни месеца или за 6 месеца в рамките на една учебна година поради неспазване на условията по ал. 1, т. 3 и 4;“ Да се добави ал. 10 с текст „В случаите, когато месечната помощ е спряна за три поредни месеца или шест месеца в рамките на учебната година, семейството се лишава от помощта за срок от 12 месеца, считано от първо число на месеца, следващ третия/шестия месец“. Мотиви: Съгласно регламента на чл. 8е, ал. 1, т. 3 и 4 има изискване детето да посещава редовно подготовителните групи и учебните занятия.</p> <p>2. Да се регламентира срокът на действие на заявление-декларацията. Предлагаме следния текст: „Заявлението-декларация се подава на всеки 12 месеца“.</p>	<p>3</p> <p>Не се приема.</p>	<p>4</p> <p>Предложените текстове са пренесени разпоредби от чл. 7 от ЗСПД относно месечната семейна помощ за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. Това е помощ, която също се получава и от семействата на деца сираци. Спрямо тях също са приложими санкциите по чл. 7. Считаме, че с оглед специфичната цел на новата помощ санкции, аналогични на тези по чл. 7, свързани с лишаване от права за определен период, не следва да се въвеждат.</p> <p>12-месечният период вече е регламентиран в § 4, т. 2 от законопроекта (настоящ § 6, т. 2).</p>

3. Да се регламентира правото на помощта за детето сирак, в случай че родителят сключи нов граждански брак или създаде ново семейство съгласно определението на § 1, буква „б“ от Допълнителните разпоредби на ЗСПД (детето остава със статут на сирак).

Не се приема.

В § 1 от ДР на ЗСПД са дадени три дефиниции за семейство. Поради смъртта на единия родител не е възможна хипотезата на § 1, б. „б“, т.е. съжителстващи родители и техните деца (родени и припознати, с изключение на сключилите брак). Възможни са само хипотезите на § 1, б. „а“ – съпрузи и всички деца (родени, припознати, осиновени, доведени, заварени, с изключение на сключилите брак) и хипотезата на § 1, б. „в“ – родител и неговите/нейните деца (родени, припознати, осиновени, с изключение на сключилите брак). Считаме, че дефинициите са достатъчно ясни. Освен това, в законопроекта няма ограничения за отпускане на новата помощ в зависимост от това дали родителят е сключил брак или не. Това ще има значение единствено при определяне на достъпа до помощта чрез доходен тест чрез дефинициите за семейство.

<p>4. Предлагаме да се промени текста на чл. 7, ал. 12 от ЗСПД – „В случаите, когато месечната помощ е спряна за три поредни месеца или шест месеца в рамките на учебната година, семейството се лишава от помощта за срок от 12 месеца, считано от първо число на месеца, следващ третия/шестия месец“.</p> <p>Мотиви: В практиката възникнаха казуси, при които третият (шестият) месец съвпада с крайния срок на отпускната помощ и не може да бъде издадена заповед за прекратяване на помощта, поради което санкцията, регламентирана с ал. 12, не може да бъде наложена.</p>	<p>Приема се по принцип.</p>	<p>Предложена е нова редакция на чл. 7, ал. 12 от ЗСПД.</p>
<p>5. Предлагаме да се редактира текста на чл. 8д, ал. 7 – „Месечните помощи по ал. 1 и 2 се отпускат от началото на месеца, през който е подадено заявлението-декларация, до изтичането на срока, определен в експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК. Помощта се прекратява, в случай, че детето стане родител“.</p> <p>Мотиви: В практиката зачестиха случаи, при които малолетни и нелънолетни деца с увреждания стават родители и кандидатстват за отпускане на помощи по реда на чл. 7 и 8 от ЗСПД. В същото време родителите им настояват да получават помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане по реда на чл. 8д от ЗСПД.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Предложението не е придружено с данни относно броя на тези случаи. Считаме, че на този етап не е удачно въвеждането на ограничения по отношение на помощта за родителите на деца с трайни увреждания. Освен това, имайки предвид правомощията на АСП за контрол би следвало тези казуси да могат да бъдат проверени по отношение на това дали семействата отговарят на всички условия за отпускане на помощта – да отглеждат детето, независимо че е станало родител и други. Освен това, спрямо тези деца, които са станали родители, задължително следва да се предприемат мерки за закрила</p>

	<p>6. Предлагаме към чл. 8д от ЗСПД да бъде създадена нова ал. 9 със следния текст:</p> <p>„Когато до подаване на заявление-декларацията за отпускане на месечна помощ по чл. 8д за детето е получавана месечна помощ по чл. 7 от ЗСПД, размерът на месечната помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане за минал период се определя като от него се приспаднат получените помощи по чл. 7 от ЗСПД.“</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>на детето.</p> <p>Считаме, че регламентацията в чл. 7, ал. 8 от ЗСПД, чрез която не се допускат едновременно получаване на месечни помощи по чл. 7 и чл. 8д от ЗСПД, достатъчно ясна.</p>
--	--	----------------------	--

АНГЕЛ ПЕТРОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 551

от 6 август 2018 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца.
2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.
3. Министърът на труда и социалната политика да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
“ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ”:

Апостол Михов/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№.....02.01-88.....

... ..6..август... .. 2018 г.

ДО

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	802-01-29
Дата	06 / 08 2018 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №551..... на Министерския съвет от 2018 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко/Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 850-01-201 / 23. 08. 2018 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям законопроект за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца, № 802-01-29, внесен от Министерски съвет на 06.08.2018 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по труда, социалната и демографската политика

Комисии:

- Комисия по бюджет и финанси
- Комисия по образованието и науката
- Комисия по въпросите на децата, младежта и спорта

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

